

מאפייני הגיל המודרך

עיינות (כתה ד')

קבוצת עיינות היא תקופה בה החניך מתחיל לפתח חיים חברתיים וחברות יציבה. החניך בשלב זה מאופיין בקליטה מהירה, פתיחות ומוכנות ללמוד מאחרים. עולם התוכן הפנימי של החניך מורכב בחלקו מהמציאות הסובבת אותו ובחלקו מהדמיון.

בגיל זה עדיין החניך שופט את הסובב אותו מזווית הראיה שלו. ככל שיתבגר, יתבסס השיפוט שלו על הנורמות החברתיות המקובלות בקבוצה שלו. מכיוון שנקודת המוצא של החניך היא מזווית הראייה שלו בלבד, הוא בוחר בהתנהגויות שיגרמו לחבריו לאהוב אותו ויהפכו אותו למקובל בסביבתו. דרך הקבוצה החניך חש כי הוא אינו לבד והוא מתנסה בחיים משותפים דרך שותפות בקבלת החלטות בקבוצה. בעזרת הקבוצה, לומד החניך להעריך את עצמו ואת האחרים.

חניכי קבוצת עיינות כבר לא חדשים בסניף והם הספיקו להכיר אחד את השני ואת המסגרת. בשנה שעברה הם התחילו להתגבש לקבוצה, אך לא תמיד הקבוצה שנוצרה היא קבוצה יציבה ומתמידה. החניכים בגיל זה מרגישים כבר קצת גדולים, כי יש כבר קבוצה קטנה מהם, והם זקוקים לגבולות ולמסגרת יציבה. זוהי תקופה בה הדימוי שלהם בסניף מתחיל לתפוס מקום וניתן להשיג המון הישגים ע"י מתח ותחרותיות בריאה.

לעתים עלול להיווצר מצב בו החניכים מתייחסים למדריכים כאל "שקי אגרוף" ולחשוב שהכול מגיע להם ושהם לא חייבים כלום לאף אחד.

מאפיינים בשטח:

- המדריך הוא דמות מרכזית.
- מלאי אנרגיה ומרץ, המסגרת צריכה להיות מפעילה.
- מעצבים את דרכם כקבוצה לעתיד.
- מעצבים מי הם החניכים בקבוצה, הקבוצה מתגבשת ויוצרת לעצמה הנהגה.
- בדרך כלל יש מלך לקבוצה.
- הם חשים תחושת שייכות לסניף.
- נוצרו נורמות חברתיות בקבוצה.
- מרגישים שהתבגרו למרות שעדיין לא.
- הצטבר אצלם ידע לגבי פעילות התנועה – תחושת ותיקות, עצמאות.
- יש קבוצה מתחתם- גורם להרגשת חשיבות.
- הקבוצה קיימת וצריך לבסס תהליכים ולהתחיל חדשים.
- יש להם המון מרץ וכוח.
- החניך רואה את העולם בראייה דיכוטומית, יש שחור או לבן.

בעיות שעלולות להיווצר:

- חניכים מפסיקים לבוא אחרי תקופה מסוימת.
- חניכים מגיעים ולא נכנסים לפעולות/מסדר/תפילה.
- נוצרת מנהיגות שלילית.
- מדריכים לא מספיק מתלהבים.
- הקבוצה מאבדת עניין.
- הקבוצה לא מקפידה על נהלים, מרשה לעצמה להפריע.
- השובבות גוברת.
- רצון לקבל בלי לתת.

תפקיד המדריך:

- גיבוש קבוצה.
- הכרת המסגרת.
- לדאוג שמתח הפעילות לא ירד.
- להציב מטרות ברורות.
- לגבש גאווה תנועתית.
- לשמש דוגמא אישית.
- עזרה לקבוצה להחליט על כללים קבוצתיים.
- להציב מסגרת ולעמוד מאחוריה (גם למדריך מותר להיות קשוח).
- לאפשר לחניכים, בהדרגה, לקחת אחריות על הנעשה בקבוצה.
- לכבד ולהעריך כל חניך (מעלה את הדימוי העצמי).
- ליצור אווירה תומכת בין חברי הקבוצה.
- פיתוח יוזמה ועצמאות מצד החניכים.
- פעולת אמצע שבוע קבועה וממושכת.
- פעולות שבת הפעלתיות.
- הרחבת הכישורים החברתיים של החניך.
- סבלנות, הבנה ותמיכה.
- מתן חיזוקים חיוביים ואישיים.
- לעסוק בקבלת השונה.
- לעודד אמון ופתיחות.
- להפגיש את החניכים עם חווית הצלחה.
- קשר עם ההורים.